

SLUŽBENI GLASNIK

UNSKO-SANSKOG KANTONA

Godina VIII - Broj 5	5. maj 2004. BIHAĆ	Izdanje na bosanskom jeziku
----------------------	-----------------------	--------------------------------

495.

Na osnovi odredbe člana 11 b) odjeljak A, poglavlja V Ustava Unsko-sanskog kantona - Prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona br. 1/04) i člana 59. stav 3. Okvirnog zakona o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH" br.18/03), na prijedlog Vlade Unsko-sanskog kantona, Skupština Unsko-sanskog kantona, na Vanrednoj sjednici održanoj dana 23.04. 2004. godine donijela je

ZAKON

O OSNOVNOM I OPĆEM SREDNJEM ODGOJU I OBRAZOVANJU

I OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se principi osnovnog i općeg srednjeg odgoja i obrazovanja, obrazovanja odraslih i osnivanja i funkcioniranja osnovnih i općih srednjih škola u Unsko-sanskom kantonu.

Zakonom se regulira slijedeće:

- I Opće odredbe
- II Načela u obrazovanju
- III Nivoi obrazovanja
- IV Javne i privatne škole
- V Uloga i obaveze škole
- VI Autonomija škole
- VII Standardi u obrazovanju
- VIII Tijela za uspostavu standarda u obrazovanju
- IX Prava i obaveze roditelja

- X Učenici/ce
- XI Nastavnici/ce, stručni suradnici /ce i suradnici/ce
- XII Nadzor
- XIII Dokumentacija, evidencija i javne isprave
- XIV Upravljanje i rukovođenje školom
- XV Kaznene odredbe
- XVI Prijelazne i završne odredbe

Član 2.

Osnovna škola je ustanova u kojoj se obavlja osnovno obrazovanje i odgoj učenika/ca normalnog psihičkog i tjelesnog razvoja, učenika/ca s posebnim potrebama, osnovno muzičko i baletno obrazovanje i osnovno obrazovanje odraslih.

Osnovna škola može biti :

- a) redovna
- b) specijalna
- c) paralelna (osnovna muzička i osnovna baletna)
- d) škola za osnovno obrazovanje odraslih (koja može biti u sklopu redovne škole i samostalna)

Član 3.

Opće srednje škole su:

- a) gimnazija
- b) koledž

Gimnazije i koledži su škole općeg četverogodišnjeg odgoja i obrazovanja, za nastavak obrazovanja na visokoškolskim ustanovama.

Gimnazija može biti:

- a) opća
- b) filološka
- c) prirodno-matematička

- d) matematičko-informatička
- e) sportska
- Koledž može biti:
- a) općeg smjera

Član 4.

Svrha odgoja i obrazovanja je da, kroz optimalni intelektualni, fizički, moralni i društveni razvoj pojedinca, u skladu s njegovim mogućnostima i sposobnostima, doprinese stvaranju društva zasnovanog na vladavini zakona i poštivanja ljudskih prava, te doprinese njegovom ekonomskom razvoju koji će osigurati najbolji životni standard za sve građane.

Član 5.

Opći ciljevi odgoja i obrazovanja proizlaze iz općeprihvaćenih univerzalnih vrijednosti demokratskog društva, te vlastitih vrijednosnih sistema zasnovanih na specifičnostima nacionalne, historijske, kulturne i vjerske tradicije naroda i nacionalnih manjina koje žive u Bosni i Hercegovini.

Opći ciljevi odgoja i obrazovanja su:

- omogućavanje pristupa znanju kao osnovi za razumijevanje sebe, drugog i svijeta u kojem se živi
- osiguranje optimalnog razvoja za svaku osobu, uključujući i one s posebnim potrebama, u skladu s njihovim uzrastom, mogućnostima i mentalnim i fizičkim sposobnostima
- promocija poštivanja ljudskih prava i osnovnih sloboda i priprema svake osobe za život u društvu koje poštuje principe demokracije i vladavine zakona
- razvijanje svijesti o pripadnosti državi Bosni i Hercegovini, vlastitom kulturnom identitetu, jeziku i tradiciji, na način primjeren civilizacijskim tekovinama, upoznajući i uvažavajući druge i drugačije, poštujući različitosti i njegujući međusobno razumijevanje, toleranciju i solidarnost među svim ljudima, narodima i zajednicama u Bosni i Hercegovini i svijetu
- osiguranje jednakih mogućnosti za obrazovanje i mogućnost izbora na svim nivoima obrazovanja, bez obzira na spol, rasu, nacionalnu pripadnost, socijalno i kulturno porijeklo i status, porodični status, vjeroispovijest, psihofizičke i druge lične osobine
- postizanje kvalitetnog obrazovanja za građane
- postizanje standarda znanja koji se mogu komparirati na međunarodnom, odnosno evropskom nivou, koji osiguravaju uključivanje i nastavak školovanja u evropskom obrazovnom sistemu
- podsticanje cjeloživotnog učenja
- promocija ekonomskog razvoja
- uključivanje u proces evropskih integracija
- razvijanje ekološke svijesti

II NAČELA U OBRAZOVANJU

1. Pravo djeteta na obrazovanje

Član 6.

Svako dijete ima jednako pravo pristupa i jednake mogućnosti sudjelovanja u odgovarajućem odgoju i obrazovanju, bez diskriminacije na bilo kojoj osnovi.

Jednak pristup i jednake mogućnosti podrazumijevaju osiguranja jednakih uvjeta i prilika za sve, za početak i nastavak daljnjeg odgoja i obrazovanja.

Odgovarajući odgoj i obrazovanje podrazumijeva odgoj i obrazovanje koje je u skladu s utvrđenim standardima i osigurava djetetu da na najbolji način razvije urođene i potencijalne umne, fizičke i moralne sposobnosti, na svim nivoima obrazovanja.

Za osiguranje prava iz stav 1. ovog člana nadležno je Kantonalno ministarstvo obrazovanja, nauke,

kulture i sporta Unsko-sanskog kantona (u daljnjem tekstu Ministarstvo).

2. Značaj dječijih prava

Član 7.

Prava djeteta koja se odnose na odgoj i obrazovanje, ispravnu brigu za dobrobit njegovog tjelesnog i mentalnog zdravlja i sigurnost, u školama i na svim mjestima gdje se obrazuje, imaju prvenstvo nad svim drugim pravima.

U slučaju sukoba prava, prednost se daje onom pravu, tumačenju i djelovanju, koje će najviše koristiti interesu djeteta.

3. Unapređenje poštivanja ljudskih prava

Član 8.

Škola ima odgovornost da, u vlastitoj sredini u kojoj djeluje, doprinese stvaranju takve kulture koja poštuje ljudska prava i osnovne slobode svih građana, kako je to utemeljeno Ustavom i ostalim međunarodnim dokumentima iz oblasti ljudskih prava koje je potpisala Bosna i Hercegovina.

Član 9.

Jezici konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine (bosanski, hrvatski i srpski) upotrebljavat će se školama u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine.

Svi će učenici/ce u školama izučavati pisma koja su u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.

Osnovna škola osigurava kroz cjelokupan odgojno-obrazovni rad zastupljenost obaju pisma (latinice i ćirilice), s tim da u prva tri razreda učenici savladaju oba pisma.

Svi nastavnici/ce će biti osposobljeni/ne da u nastavnom procesu podučavaju o razlikama između

tri službena jezika Bosne i Hercegovine koliko je to relevantno za predmete koje predaju.

Član 10.

Ne može se vršiti diskriminacija učenika/ca pri prijemu, učešću u aktivnostima škole ili u bilo kojoj drugoj odluci vezanoj za tog/tu učenika/cu na osnovi toga što u školi u usmenom ili pismenom izražavanju koristi bilo koji od službenih jezika Bosne i Hercegovine.

Škola neće vršiti diskriminaciju nastavnika/ca ili nekog drugog/druge zaposlenog/ne pri imenovanju, uvjetima zaposlenja, napredovanju ili bilo kojoj drugoj odluci vezanoj za tu osobu, na osnovu toga što u školi, u usmenom i pismenom izražavanju, koristi bilo koji od službenih jezika Bosne i Hercegovine.

Član 11.

Jezik i kultura svake manjine koja živi u Bosni i Hercegovini poštivat će se i uklapati u školu u najvećoj mjeri u kojoj je to izvodivo, u skladu sa Okvirnom konvencijom o zaštiti prava nacionalnih manjina.

Ako osoba na koju se primjenjuje stav 1. ovog člana želi pohađati nastavu svoga maternjeg jezika na tom jeziku, onda će pri upisu obavijestiti školu da je pripadnik/ca manjine i škola će to prihvatiti kao činjenicu bez daljnjih provjera i dokaza.

Nastava maternjeg jezika može se odvijati u razredu, zasebnom razredu, grupi ili pojedinačno.

Nastavnik/ca zadužen/na za takvu nastavu ima odgovarajuće znanje datog jezika, kojim se osigurava da ga može predavati uz odgovarajući standard.

Ministar/ministrica je odgovoran/na za ustanovljenje nastavnog plana i programa za nastavu maternjeg jezika i za osiguranje nastavnog materijala za takvo obrazovanje. Nastavni materijal odgovara potrebama date manjine i uključuje književnost, historiju, geografiju i kulturu te manjine. O nastavnom planu i programu i nastavnom materijalu će se prije prihvatanja razgovarati s predstavnicima date manjine.

Ministarstvo osigurava finansijska sredstva, sredstva za osposobljavanje nastavnika/ca koji/e će izvoditi nastavu na jeziku nacionalne manjine, prostor i druge uvjete za izvođenje nastave i štampanje udžbenika na jezicima nacionalnih manjina.

Član 12.

Škola će unapređivati i štititi vjerske slobode, toleranciju i kulturu dijaloga.

Imajući na umu različitost uvjerenja/vjervovanja, učenici/ce će pohađati sate vjeronauke samo ako su u skladu s njihovim uvjerenjima ili uvjerenjima njihovih roditelja.

Škola ne može poduzimati bilo kakve mjere i aktivnosti kojima bi ograničila slobodu izražavanja vlastitih i upoznavanje drugačijih vjerskih uvjerenja.

Učenici/ce koji/e ne žele pohađati vjeronauku neće ni na koji način biti dovedeni/ne u nepovoljan položaj u odnosu na druge učenike/ce.

Učenici/ce uče o drugim vjerovanjima i vjerama, posebno onima koja postoje u Bosni i Hercegovini.

Za učenike/ce koji ne pohađaju vjeronauku, škola će organizirati izvannastavne aktivnosti u vremenu trajanja nastave vjeronauke. Izvannastavne aktivnosti za ove učenike/ce, škola je obavezna planirati programom rada škole.

Član 13.

Nastavnici/ce i drugi zaposlenici/ce u školama ne smiju iznositi stavove, niti se u nastavnim i drugim aktivnostima u školi smiju upotrebljavati ili izlagati didaktički i drugi materijali koji bi se opravdano mogli smatrati uvredljivim za jezik, kulturu i religiju učenika/ca koji pripadaju bilo kojoj nacionalnoj, etničkoj grupi ili religiji.

Ministarstvo će osnovati Komisiju koja će vršiti nadgledanje u vezi s povredama koje mogu nastati u školama kršenjem principa navedenog u stavu 1. ovoga člana. Sastav, način rada i druga pitanja od značaja za rad Komisije uređuju se aktom o njenom osnivanju koji donosi ministar/ministrica.

Komisija donosi obavezujuće odluke i preporuke.

4. Sloboda kretanja

Član 14.

Državljanima/ke Bosne i Hercegovine imaju pravo stjecati obrazovanje u Unsko-sanskom kantonu.

Strani/ne državljani/ke i lica bez državljanstva imaju pravo stjecati obrazovanje u školama Unsko-sanskog kantona po odredbama ovoga zakona i u skladu s konvencijama, međunarodnim ugovorima i sporazumima koje je država Bosna i Hercegovina zaključila s drugim državama i međunarodnim organizacijama.

Član 15.

Državljaninu/ki Bosne i Hercegovine koji/a je dio osnovnog ili srednjeg obrazovanja stekao/la u inozemstvu, te stranom/oj državljaninu/ki i apatridu, omogućit će se nastavak osnovnog i srednjeg obrazovanja na osnovu uvjerenja o obrazovanju stečenom u inozemstvu i izvršene ekvivalencije.

Rješenje o ekvivalenciji donosi ministar/ministrica.

Član 16.

Državljanima/ke Bosne i Hercegovine, kao i osobe bez državljanstva, koje su završile osnovnu školu u

inozemstvu, mogu se upisati u srednju školu u Unsko-sanskom kantonu, ukoliko prethodno, a najkasnije u roku od 30 dana od dana upisa u školu, izvrše nostrifikaciju diplome i ekvivalenciju svjedodžbi.

Član 17.

Sve javne osnovne škole imaju upisno područje. Svi učenici/ce u dobi obaveznog pohađanja nastave upisuju se u školu u upisnom području u kojem su nastanjeni/ne.

Općina utvrđuje upisno područje s kojeg je javna osnovna škola obavezna primati školske obveznike/ce.

Pohađanje određene škole je obavezno, osim ako upisnik/ca ne pohađa privatnu školu ili je izuzet/a od pohađanja škole kako je to predviđeno ovim zakonom.

Na zahtjev roditelja djeteta, Ministarstvo može, u iznimnim slučajevima, dijete izuzeti od pohađanja određene škole iz ovog člana, ako je to potrebno da bi se zaštitila prava djeteta i ako se nađe da je to najbolje u interesu djeteta.

Ministarstvo će izdati smjernice za odlučivanje po zahtjevu iz prethodnog stava, imajući u vidu da su smjernice u skladu s principima i pravima utvrđenim ovim zakonom.

Po završetku osnovnog obrazovanja učenici/ce imaju pravo konkurirati na prijem u bilo koju srednju školu u Unsko-sanskom kantonu. Upis u ove škole zasnivat će se na uvjetima jednakopravnog natjecanja.

Škole su dužne osigurati svu moguću pomoć roditeljima i učenicima/cama i u skladu sa važećim propisima, osigurati neophodne uvjete za ostvarivanje ovih prava, naročito kada se radi o izbjeglicama, raseljenim osobama i povratnicima.

Član 18.

Sve svjedodžbe i diplome o završenom obrazovanju, stečene po važećem nastavnom planu i programu i izdane od verificiranih odgojno-obrazovnih ustanova u Bosni i Hercegovini, imaju jednaku važnost u Unsko-sanskom kantonu.

Vrijeme obrazovanja u odgovarajućem obrazovnom programu na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine koje nije okončano dodjelom svjedodžbe ili diplome, priznaje se bez uvjetovanja za daljnji nastavak i završetak obrazovanja u tom istom programu u Unsko-sanskom kantonu.

Učeniku/ci koji/a prelazi iz jednog obrazovnog programa u drugi, u okviru iste struke, vrijeme obrazovanja provedeno u prethodnom obrazovnom programu priznaje se za daljnji nastavak obrazovanja u Unsko-sanskom kantonu, u skladu s nastavnim planom i programom i drugim uvjetima utvrđenim važećim propisima.

Učenik/ca se upisuje u naredni razred, a škola mu/joj je dužna omogućiti polaganje eventualne razlike predmeta najkasnije do 15. aprila tekuće godine.

Član 19.

Javne isprave o obrazovnim i profesionalnim kvalifikacijama nastavnika/ca stečene na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine imaju jednaku važnost u Unsko-sanskom kantonu.

Stečene kvalifikacije nastavnika/ca priznaju se u skladu s utvrđenim stručnim i profesionalnim standardima za izvođenje nastave na pojedinim nivoima obrazovanja.

III NIVOI OBRAZOVANJA

Član 20.

Osnovno obrazovanje obavezno je za svu djecu.

Period obaveznog školskog obrazovanja za djecu je od 6 do 15 godina starosti i u tom periodu svako dijete pohađa školu.

Osnovna škola traje 9 godina od školske 2004/05. godine.

Učenici/ce koji/e su započeli/le osnovnu školu u trajanju od 8 godina, završit će po započetom nastavnom planu i programu.

Osnovna muzička škola traje 6 godina, a osnovna baletna škola 4 godine.

Ministarstvo, na inicijativu ili uz suglasnost roditelja i uz konsultaciju s drugim stručnim i nadležnim institucijama, može dozvoliti jednu godinu ranijeg ili odgođenog početka obaveznog obrazovanja, ukoliko je to u najboljem interesu učenika/ce.

Osnovno i opće srednje obrazovanje u javnim ustanovama je besplatno.

Obaveza pohađanja osnovne škole prestaje sa navršениh 15 godina života.

Član 21.

Srednjoškolsko obrazovanje je svima dostupno, u skladu s postignutim uspjehom u osnovnoj školi, ličnim interesom i sposobnostima.

Član 22.

Ministarstvo će tokom obaveznog obrazovanja poduzeti sve neophodne mjere kako bi učenicima osiguralo uvjete za slobodan pristup i učešće u obrazovanju, naročito u pogledu osiguranja pristupa besplatnim udžbenicima, priručnicima i drugom didaktičkom materijalu.

Član 23.

Djeca i mladi s posebnim obrazovnim potrebama stječu obrazovanje u redovnim školama, prema

programima prilagođenim njihovim individualnim potrebama. Individualni program, prilagođen njihovim mogućnostima i sposobnostima, izradit će se za svakog/ svaku učenika/cu, uz obavezno utvrđivanje defektološkog i logopedskog statusa.

Zadovoljavanje posebnih obrazovnih potreba odgovornost je redovnog osoblja škole. Škola može dodatno zaposliti nastavnike/ce i asistente/asistentice za djecu sa posebnim potrebama, da pomognu u ovakvom radu.

Djeca i mladi s ozbiljnim smetnjama i poteškoćama u razvoju mogu se djelomično ili u cjelini obrazovati u specijalnim odgojno-obrazovnim ustanovama, u slučaju kada im je nemoguće pružiti odgovarajuće obrazovanje u redovnim školama.

Kategorije, postupak identifikacije, planiranje i način rada, profil, obuka i profesionalni razvoj stručnog kadra za rad s djecom i mladima s posebnim potrebama i druga pitanja iz ove oblasti uredit će se Pravilnikom o odgoju i obrazovanju djece s posebnim potrebama u osnovnoj i srednjoj školi. Pravilnik donosi ministar/ministrica.

Član 24.

Obrazovanje odraslih organizira se u određenim predmetima, te za njihov profesionalni i lični razvoj. Obrazovanje odraslih uključuje profesionalnu obuku, dokvalifikaciju, prekvalifikaciju i druge aktivnosti koje osiguravaju cjeloživotno učenje.

Obrazovanje odraslih bit će detaljnije regulirano Pravilnikom o obrazovanju odraslih za osnovnu i opću srednju školu. Pravilnik donosi ministar/ministrica.

Član 25.

Školska godina traje od 1. septembra tekuće godine do 31. augusta naredne godine.

Član 26.

Nastava u osnovnoj i općoj srednjoj školi izvodi se po polugodištima.

Nastava za učenike/ce prvog i devetog razreda osnovne škole traje 35 nastavnih sedmica (175 nastavnih dana). Nastava za završni razred opće srednje škole traje 31 nastavnu sedmicu (155 nastavnih dana). Pravilnik o polaganju mature regulirat će vrijeme potrebno za pripremu mature.

Za učenike/ce svih ostalih razreda školska godina traje 36 nastavnih sedmica (180 nastavnih dana).

Realizacija posebnih programskih sadržaja, (obilježavanje državnih i vjerskih praznika, kulturne i sportske aktivnosti škole), utvrđenih godišnjim programom rada škole ne ulazi u fond nastavnih dana.

Škola ima Dan škole.

Škola obilježava 5. oktobar, Dan učitelja.

Član 27.

Ministar/ministrica propisuje kalendar za školsku godinu i objavljuje ga najkasnije 15 (petnaest) dana prije početka školske godine.

Član 28.

Nastava u prvom polugodištu počinje prvog ponedjeljka u septembru.

Prvo polugodište traje 90 nastavnih dana.

Član 29.

Nastava se izvodi u petodnevnoj radnoj sedmici.

Član 30.

Zimski odmor za učenike/ce koristi se nakon završetka prvog polugodišta i traje tri sedmice, a ljetni odmor od završetka drugog polugodišta do početka naredne školske godine.

Ministarstvo može odobriti, zavisno od klimatskih ili drugih uvjeta, produžetak zimskog odmora najduže jednu sedmicu, s tim da u toku školske godine bude ostvaren fond nastavnih sati.

Član 31.

Odgojno-obrazovni rad ne smije se prekidati u toku školske godine, izuzev u slučaju elementarnih nepogoda, epidemija i drugih posebno opravdanih razloga, po odluci Ministarstva.

Član 32.

Škola je dužna u toku školske godine ostvariti godišnji fond nastavnih sati. Ako se utvrdi da škola nije u okviru predviđenog broja nastavnih sedmica ostvarila godišnji fond nastavnih sati, mora produžiti nastavu dok ne ostvari godišnji fond nastavnih sati.

Član 33.

Učenici/ce I - IV razreda dnevno imaju najviše 5 sati svih oblika školskog rada, a učenici/ce V - IX razreda najviše 6 sati svih oblika školskog rada.

Učenici/ce opće srednje škole dnevno imaju najviše 7 sati svih oblika školskog rada

Član 34.

Školski sat traje 45 minuta, a u specijalnim školama 40 minuta.

Ovisno od uzrasta ili oblika nastavnog rada, sat može trajati kraće ili duže od 45 minuta.

Direktor/ica škole može u izuzetnim slučajevima predložiti skraćanje ili produženje trajanja školskih sati, ali to može učiniti samo uz suglasnost ministra/ministrice.

Ministar/ministrica može u izuzetnim okolnostima odlučiti da produži ili skрати trajanje školskog sata u pojedinim ili svim osnovnim i općim srednjim školama.

IV JAVNE I PRIVATNE ŠKOLE**Član 35.**

Javne i privatne škole obavljaju djelatnost redovnog odgoja i obrazovanja u skladu s propisanim planovima i programima.

Član 36.

Javne škole osniva Skupština Unsko-sanskog kantona (u daljnjem tekstu: Skupština) u skladu s načelima i standardima utvrđenim ovim zakonom i ostalim uvjetima i kriterijima utvrđenim propisima u oblasti obrazovanja.

Član 37.

Osnovne i opće srednje škole čiji je osnivač Skupština imaju status javnih ustanova i finansiraju se iz budžeta Unsko-sanskog kantona.

Osnovna muzička i baletna škola može biti samostalna škola, može biti u sastavu redovne osnovne škole ili u sastavu srednje umjetničke škole.

Kanton može sufinansirati privatne škole u iznosu do 100 % sredstava, a paralelne (muzička i baletna) do 30 % sredstava prema Pedagoškim standardima.

Vlada će svake godine odrediti procent sufinansiranja škola iz prethodnog stava, a prema potrebama i mogućnostima.

Član 38.

Osnivač škole osigurava sredstva potrebna za osnivanje i rad u skladu sa Pedagoškim standardima i normativima školskog prostora, opreme, nastavnih sredstava i učila.

Pedagoške standarde i normative iz stava 1. ovoga člana donosi Vlada USK.

Član 39.

Osnovna škola kao javna ustanova može se osnovati:

- a) ako postoji dovoljan broj učenika/ca za formiranje 18 odjeljenja za redovnu osnovnu školu, 9 odjeljenja za specijalnu osnovnu školu, 12 odjeljenja za osnovnu muzičku i 12 odjeljenja za osnovnu baletnu školu.
- b) ako je osiguran odgovarajući stručni nastavni kadar u skladu s nastavnim planovima i programima za osnovnu školu
- c) ako su osigurane odgovarajuće školske prostorije, oprema, nastavna sredstva i učila u skladu s normativima školskog prostora
- d) ako su osigurani uvjeti za rad u skladu s Pedagoškim standardima.

Redovna osnovna škola može se osnovati i kad nije osiguran dovoljan broj učenika/ca za 18

odjeljenja, uz prethodnu suglasnost Ministarstva i u skladu s odgovarajućim kriterijima.

Kriterije iz stava 2. ovog člana donosi ministar/ministrica.

Član 40.

Opća srednja škola kao javna ustanova može se osnovati:

- a) ako ima najmanje 12 odjeljenja u skladu s Pedagoškim standardima i normativima ili četiri odjeljenja, ako je u sastavu mješovite škole
- b) ako je osiguran odgovarajući stručni nastavni kadar u skladu s nastavnim planovima i programima za opću srednju školu
- c) ako su osigurane odgovarajuće školske prostorije, oprema, nastavna sredstva i učila u skladu s normativima školskog prostora
- d) ako su osigurani uvjet za rad u skladu s Pedagoškim standardima

Član 41.

Privatnu školu mogu osnovati domaće i strane fizičke i pravne osobe, u skladu s načelima i standardima utvrđenim ovim zakonom i ostalim uvjetima i kriterijima utvrđenim u propisima u oblasti odgoja i obrazovanja.

Član 42.

Privatne škole se mogu osnivati bez obzira na broj učenika/ca koji/e će pohađati školu, ukoliko je osnivač osigurao potrebna sredstva za rad i ispunio propisane uvjete u pogledu prostora, opreme i kadrova, kao i ostale uvjete i kriterije utvrđene Pedagoškim standardima i normativima.

Član 43.

Privatna škola može početi rad po dobivanju suglasnosti Ministarstva za primjenu odgovarajućeg plana i programa, kada, u skladu s važećim propisima, osigura i druge standarde i uvjete koji garantiraju da će učenici/ce dobiti odgovarajuće obrazovanje, njegu i sigurnost u skladu sa specifičnostima datih privatnih škola u koje spadaju i vjerske škole.

Samo međunarodne privatne škole mogu imati nastavne planove i programe koji u potpunosti ne pokrivaju zajedničko jezgro nastavnih planova i programa.

Član 44.

Privatne škole, u pogledu uvjeta i procedura, osiguravaju jednake mogućnosti za upis svih kandidata.

Član 45.

Privatna škola ne može se osnovati u svrhu promoviranja rasnih, nacionalnih, vjerskih, spolnih i

drugih predrasuda, niti svoje funkcije smije vršiti na način suprotan zakonu, odnosno na način kojim se navedene predrasude promoviraju.

Član 46.

Prije donošenja akta o osnivanju škole osnivač izrađuje elaborat o društveno-ekonomskoj opravdanosti škole, koji dostavlja Skupštini radi davanja suglasnosti.

Elaborat o društveno-ekonomskoj opravdanosti javnih škola izrađuje Ministarstvo.

Član 47.

Akt o osnivanju sadrži:

- a) naziv, odnosno ime osnivača
- b) naziv i sjedište škole koja se osniva
- c) djelatnost škole
- d) dokaz o osiguranju sredstava za rad škole
- e) uvjete i način osiguranja prostora, opreme, nastavnih sredstava i pomagala
- f) vrstu i trajanje obrazovanja
- g) prava i obaveze osnivača u pogledu obavljanja djelatnosti zbog kojih se škola osniva
- h) ime i ovlaštenja direktora škole
- i) rok za donošenje Pravila
- j) druga prava i obaveze osnivača.

Član 48.

Osnivač je dužan prilikom osnivanja škole formirati komisiju koja će u skladu s ovim zakonom izvršiti pripreme za početak rada i izbor prvih nastavnika/ca škole.

Član 49.

Škola se upisuje u registar koji vodi Ministarstvo.

Bliže propise o postupku utvrđivanja uvjeta i o sadržaju i načinu vođenja registra donosi ministar/ministrica.

Provjeru uvjeta za upis u registar vrši Ministarstvo na zahtjev osnivača.

Škola će početi rad nakon upisa u registar. Novoosnovana škola počinje rad početkom školske godine.

Škola upisana u registar izdaje svjedodžbe i druge javne isprave o završenom obrazovanju.

Škola može vršiti statusne promjene uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

Statusne promjene se vrše na kraju školske godine.

Član 50.

Ministar/ministrica može predložiti Skupštini ukidanje javne škole zbog neispunjavanja uvjeta za rad predviđenih ovim zakonom i u cilju racionalizacije mreže škola.

Skupština donosi odluku o ukidanju javne škole i imenuje lice koje će provesti postupak ukidanja škole.

Nakon ukidanja škole preostali/le učenici/ce prelaze u druge škole.

Škola se može ukinuti u redovnoj proceduri samo na kraju školske godine.

Privatne škole prestaju s radom na prijedlog osnivača. Ministar/ministrica donosi odluku o imenovanju lica koje će provesti postupak ukidanja privatne škole ukoliko ona ne ispunjava uvjete predviđene zakonom.

Učenike/ce ukinute privatne škole preuzimaju javne škole.

V ULOGA I OBAVEZE ŠKOLE

Član 51.

U školi se podučavaju učenici/ce i redovno se prati i vrši procjena njihovog obrazovnog napretka, kako bi se osiguralo potrebno obrazovanje koje odgovara njihovim potrebama i mogućnostima.

Škola svoju ulogu i obaveze ostvaruje u okruženju koje razvija motivaciju za stjecanje znanja, koje poštuje i podržava individualnost svakog/svake učenika/ce, kao i njegov/njen kulturni i nacionalni identitet, jezik i vjeroispovijest, koje je sigurno i u kojem ne postoji bilo kakav oblik zastrašivanja, zlostavljanja, fizičkog kažnjavanja, vrijeđanja, ponižavanja i degradiranja ili štete po zdravlje, uključujući i štetu izazvanu pušenjem ili upotrebom drugih opojnih i zakonom zabranjenih sredstava.

Član 52.

Škola ne smije vršiti diskriminaciju u pristupu djece odgoju i obrazovanju ili njihovom učešću u odgojno- obrazovnom procesu, na osnovi rase, boje, spola, jezika, religije, političkog ili drugog mišljenja, nacionalnog ili socijalnog porijekla, na osnovu toga što su djeca s posebnim potrebama ili bilo kojoj osnovi.

U smislu stava 1. ovog člana, Ministarstvo i škole posebno su odgovorni za osiguranje funkcionalnog smještaja i prateće infrastrukture za nesmetan pristup i učešće u obrazovnom procesu djeci s posebnim potrebama, mladima i odraslima.

Član 53.

Škola promovira jednake šanse za sve svoje učenike/ce, nastavnike/ce i ostale zaposlenike/ce, uvažavajući i promovirajući istovremeno pravo na različitost među njima. U tom cilju škole utvrđuju i provode vlastite programe koji podržavaju i njeguju različite kulture, jezike i vjeroispovijesti svojih učenika/ca i zaposlenika/ca.

Član 54.

Škola promovira i razvija stalno i dinamično partnerstvo škole, roditelja, sredine u kojoj žive, u svim pitanjima od značaja za ostvarivanje funkcije škole i interesa i potreba učenika/ca.

Škola, roditelji, djeca i lokalna sredina naročito promoviraju i provode programe zajedničkog i organiziranog djelovanja i suradnje u borbi protiv zlostavljanja i zloupotrebe djece i mladih, borbi protiv droge, alkoholizma i drugih toksikomanija, pušenja i maloljetničke delikvencije, te svih drugih pojava koje ugrožavaju zdravlje i život učenika/ca.

Član 55.

Pitanja funkcija i aktivnosti škole, njene organizacije, načina rada i kućnog reda u školi bliže se uređuju Pravilima škole, u skladu sa važećim propisima, izrađenim uz konsultacije s učenicima/cama, roditeljima i nastavnicima/cama.

Pravila škole pored odredaba utvrđenih ovim zakonom sadrže i odredbe koje se odnose na:

- a) unutrašnju organizaciju škole
- b) način obavljanja djelatnosti
- c) upravljanje školom
- d) prava i dužnosti učenika/ca i nastavnika/ca
- e) ostala pitanja vezana za rad škole u skladu sa zakonom.

VI AUTONOMIJA ŠKOLE**Član 56.**

U školama je zabranjeno djelovanje političkih stranaka i njihovih podmladaka i korištenje školskog prostora u te svrhe.

Član 57.

Škola uživa odgovarajući stepen autonomije u skladu s važećim propisima, a naročito u pogledu zapošljavanja nastavnog, stručnog i drugog kadra, te slobode rada nastavnika/ca.

Škola poštuje slobodu nastavnika/ca da izvode nastavu na način koji smatraju odgovarajućim, pri čemu se mora voditi računa o standardima i održivosti postojećih i primjeni novih oblika i metoda u nastavnom procesu.

Škola pruža nastavnicima/cama optimalnu podršku pri ostvarivanju profesionalnih standarda u izvođenju nastave.

VII STANDARDI U OBRAZOVANJU**Član 58.**

Odgojno-obrazovni rad u osnovnim i općim srednjim školama Unsko-sanskog kantona provodi se na osnovi nastavnog plana i programa i godišnjeg programa rada škole.

Član 59.

Nastavne planove i programe za sve vrste škola donosi Ministarstvo, u skladu sa zajedničkim jezgrom nastavnih planova i programa, kako to propiše Agencija za nastavne planove i programe, i objavljuje ih u "Službenom glasniku Unsko-sanskog kantona".

Nastavne planove i programe za nastavu vjeronauke donosi vjerska zajednica, a verificira Ministarstvo.

Član 60.

Zajedničko jezgro nastavnih planova i programa sastoji se od nastavnih planova i programa sa što je moguće širom zajedničkom osnovom za sve predmete osnovnog i općeg srednjeg obrazovanja u Bosni i Hercegovini.

Član 61.

Nastavnim planom utvrđuju se obavezni i izborni predmeti, njihov raspored po razredima, nedjeljni broj nastavnih sati po predmetima i ukupni nedjeljni i godišnji broj nastavnih sati i vannastavne aktivnosti.

Nastavnim programom se utvrđuju sadržaji, cilj i zadaci obaveznih i izbornih predmeta, kao i izvođenje razredne, odnosno predmetne nastave u pojedinim razredima ili drugim oblicima nastave.

Izborni predmeti obavezni su za sve učenike/ce koji se za njih opredijele.

Član 62.

Škola može organizirati rad u kombiniranim odjeljenjima uz istovremeno izvođenje nastave za više razreda, a najviše za četiri razreda.

Član 63.

Većina pedagoških aktivnosti škole sastojat će se od predmeta i nastavnih planova i programa predviđenih zajedničkim jezgrom nastavnih planova i programa.

U okviru nastavnog plana i programa škole imaju slobodu kreiranja i realiziranja dijela nastavnih sadržaja po svom izboru.

Član 64.

Godišnjim programom rada, na osnovi jedinstvene metodologije koju donosi Pedagoški zavod, utvrđuju se nastavne obaveze, rad na profesionalnoj orijentaciji učenika/ca, slobodne aktivnosti učenika/ca, oblici, sadržaji, obim i raspored odgojno-obrazovnog rada i druge aktivnosti u školi, evidencija o podjeli predmeta i odjeljenja na nastavnike/ce, te evidencija ostalog zaposlenog osoblja.

Prijedlog godišnjeg programa rada utvrđuje nastavničko vijeće, a donosi školski odbor, najkasnije do 30. septembra za tekuću školsku godinu.

Godišnji program rada škola je dužna dostaviti Ministarstvu, Pedagoškom zavodu i nadležnoj općinskoj službi.

Član 65.

U školi se organiziraju slobodne aktivnosti učenika/ca radi razvijanja i produbljivanja njihovih stvaralačkih sposobnosti, stjecanja znanja, navika i vještina.

Zadaci i programski sadržaji slobodnih aktivnosti utvrđuju se nastavnim planom i programom i godišnjim programom rada škole.

Član 66.

Pedagoški standardi određuju norme u pogledu:

1. prostora, opreme i nastavnih sredstava u školama
2. vremena za školske i nastavne aktivnosti
3. udžbenika i drugog didaktičkog materijala
4. obrazovnog procesa
5. obrazovnih i profesionalnih kompetencija nastavnika/ca
6. normativa o obimu rada (nastavna norma i radna norma za sve zaposlene u školi), normative o uvjetima rada (broj učenika/ca u odjeljenju i grupi u nastavnim i vannastavnim aktivnostima).
7. učeničkog standarda

Standardima i normativima u obrazovanju osigurat će se dosljedna i efikasna primjena zajedničkog jezgra nastavnih planova i programa u svim školama Unsko-sanskog kantona.

Kontrolu nad primjenom standarda vrši Ministarstvo.

Član 67.

U školi se može organizirati učenička zadruga. Rad učeničkih zadruga, regulira se Pravilnikom o učeničkim zadrugama koji donosi ministar/ministrica.

Član 68.

Ekskurzije, logorovanja, društveno-korisni rad, škole u prirodi i drugi oblici odgojno-obrazovnog rada, predviđeni godišnjim programom rada, organiziraju se i izvode u okviru nastavnih dana.

Pravilnik o izvođenju ekskurzija donosi ministar/ministrica.

Član 69.

Radi uvođenja novih oblika i sadržaja rada Ministarstvo može jednu ili više škola i odjeljenja proglasiti eksperimentalnima ili osnovati eksperimentalnu školu.

Član 70.

U Bihaću, gdje se obrazuju nastavnici na Pedagoškom fakultetu, Ministarstvo, na prijedlog

Pedagoškog zavoda, određuje škole za izvođenje pedagoško-metodičke prakse studenata - vježbaonice.

Za obavljanje pedagoško-metodičke prakse mogu se odrediti i druge škole na području Unsko-sanskog kantona, ako se za to ukaže potreba.

Član 71.

U nastavnom procesu koriste se udžbenici koje odobrava Ministarstvo.

VIII TIJELA ZA USPOSTAVU STANDARDIA U OBRAZOVANJU

Član 72.

Tijela za uspostavu standarda u obrazovanju su: Agencija za standarde i ocjenjivanje u obrazovanju, osnovana međuentitetskim sporazumom 2000. godine i Agencija za nastavne planove i programe.

Član 73.

Agencija za standarde i ocjenjivanje ustanovljuje standarde uspjeha učenika/ca i ocjenjivanja postignutih rezultata; provodi istraživanja u cilju ocjenjivanja razvoja i objavljuje rezultate istraživanja; daje savjete nadležnim obrazovnim vlastima u pitanjima propisanih standarda i njihove primjene; ustanovljuje i vodi mehanizme izvještavanja o stanju u školama; uspostavlja kontakte s tijelima koja imaju slične funkcije u drugim zemljama, sa ciljem da propisani standardi ne budu ispod nivoa standarda koji se primjenjuju u tim zemljama; pruža pomoć pri priznavanju domaćih svjedodžbi i diploma u drugim zemljama; provodi druge aktivnosti u vezi s primjenom standarda.

Član 74.

Agencija za nastavne planove i programe je nezavisno stručno tijelo zaduženo za implementaciju zajedničkog jezgra nastavnih planova i programa u osnovnim i općim srednjim školama.

Agencija za nastavne planove i programe odgovorna je za implementaciju, praćenje, evaluaciju, usavršavanje i razvoj zajedničkog jezgra za nastavne planove i programe, u skladu sa standardima utvrđenim ovim zakonom i standardima u državama obuhvaćenim evropskim integracijama.

Agencija za nastavne planove i programe radit će u suradnji s Agencijom za standarde i ocjenjivanje.

Član 75.

Sporazumom između vlada entiteta, kantona i Brčko Distrikta BiH, regulirat će se pitanja organizacije, nadležnosti, načina rada, finansiranja, sjedišta i druga pitanja u vezi s radom Agencije za standarde i ocjenjivanje i Agencije za nastavne planove i programe.

IX PRAVA I OBAVEZE RODITELJA**Član 76.**

Roditelji, staratelji i usvojitelji (u daljnjem tekstu: roditelji) osnovni su odgajatelji svoje djece.

Prava i obaveze koje proističu iz te uloge, roditelji ostvaruju u skladu sa ovim zakonom i ostalim važećim propisima.

Član 77.

Roditelji imaju pravo i obavezu starati se o pravu svoje djece.

Pravo je roditelja, u skladu s njihovim uvjerenjima o tome šta je u najboljem interesu njihove djece, koliko je to dostupno, odabrati vrstu odgoja i obrazovanja koju će njihova djeca stjecati, pod uvjetom da je takvim izborom ostvareno pravo djeteta na odgovarajući odgoj i obrazovanje.

Član 78.

U ostvarivanju svojih prava roditelji ne mogu ograničiti prava svoje djece da imaju pristup i uživaju korist od odgoja i obrazovanja u skladu s njihovim uzrastom i sposobnostima.

Član 79.

Svoje pravo na izbor odgoja i obrazovanja djece, roditelji ne mogu ostvarivati na način kojim se promoviraju predrasude na rasnoj, spolnoj, nacionalnoj, jezičnoj, vjerskoj i svakoj drugoj osnovi, kao i na način protivan ovom zakonu.

Član 80.

Roditelji djeteta koje je uzrasta za obavezno školovanje dužni su osigurati da dijete bude upisano u školu, da dijete redovno pohađa školu i da surađuje sa školom i nastavnicima u cilju stjecanja obaveznog obrazovanja.

Roditelj koji bez osnovanog razloga ne izvršava svoje obaveze iz prethodnog stava bit će odgovoran za prekršaj, za koji nadležni sud može izreći novčanu kaznu .

Direktor škole pokreće postupak protiv roditelja, ako ima osnova za sumnju da dijete neopravdano ne pohađa nastavu.

Član 81.

Roditelji imaju pravo odabrati i svoju djecu obrazovati u javnoj ili privatnoj školi.

X UČENICI/CE**1. Upis učenika/ca****Član 82.**

Upis u redovnu osnovnu školu obavlja se u mjesecu aprilu, na osnovi spiska školskih obveznika,

koji školi dostavljaju nadležni organi općine iz izvoda iz matične knjige rođenih.

Upis se vrši na osnovi nalaza Komisije za ocjenu sposobnosti i ljekarskog uvjerenja.

Komisiju iz prethodnog stava imenuje škola, a čine je pedagog/inja, psiholog/inja i nastavnik/ca škole .

U prvi razred se upisuju djeca koja u martu tekuće godine napune 5 godina i šest mjeseci i koja su zdravstveno sposobna, dok se djeca sa posebnim potrebama upućuju na Komisiju za ocjenjivanje sposobnosti i razvrstavanje djece .

U prvi razred osnovne škole može se upisati i dijete starije od šest godina koje zbog bolesti ili drugih razloga ranije nije bilo upisano u školu.

U školskoj 2004/05. godini u prvi razred će se upisati i djeca s navršenih sedam godina života, a nastavu će pohađati po programu osmogodišnje škole.

Član 83.

Upis u specijalnu školu vrši se od mjeseca maja, a završava se do kraja septembra, na osnovi nalaza i mišljenja Komisije za ocjenjivanje sposobnosti i razvrstavanja djece, koje donosi nadležni organ socijalnog staranja.

Prijedlog za ponovno utvrđivanje sposobnosti djeteta s posebnim potrebama mogu podnijeti roditelji, škola i zdravstvena ustanova.

Rješenjem o sposobnosti djeteta s posebnim potrebama utvrđuje se i profesionalno usmjeravanje učenika/ca.

U specijalnu osnovnu školu može se, izuzetno, upisati i školski obveznik/ca s navršenih 10 godina života, na osnovi mišljenja i nalaza iz Komisije iz stava 1. ovog člana.

Član 84.

Kada u toku školovanja u razvoju učenika/ca sa posebnim potrebama nastupe promjene koje zahtijevaju prelazak iz odjeljenja za učenike/ce sa posebnim potrebama u redovno ili iz redovnog u odjeljenje za učenike/ca sa posebnim potrebama, škola će uputiti učenika/cu Komisiji iz člana 83. stav 1. ovog zakona, radi davanja nalaza i mišljenja.

Član 85.

Upis odraslih polaznika/ca u školu vrši se dva puta godišnje (u septemarskom i januarskom roku).

Član 86.

Upis u školu u zavodu za socijalno zbrinjavanje vrši se tokom čitave godine.

Dijete koje stanuje u ustanovi za socijalno zbrinjavanje pohađa školu koja je najbliža toj ustanovi.

Djetetu koje je pacijent u bolnici i iz tog razloga ne može pohađati školu, obrazovanje će biti pruženo u bolnici. Ministar/ministrica donosi propise o provedbi ovog člana.

Djetetu koje stanuje kod kuće, ali ne može pohađati školu zbog teškog oboljenja ili duge bolesti, usluge obrazovanja pružat će škola koja je najbliža njegovom mjestu stanovanja, uz odgovarajuću pomoć koju osiguravaju kvalificirani/ne nastavnici/ce, stručni suradnici/stručne suradnice i zaposlenici/ce škole.

Član 87.

Učenička knjižica, kojom se utvrđuje status učenika/ce, izdaje se učeniku/ci na početku školovanja.

Oblik i sadržaj knjižice propisuje Ministarstvo.

Član 88.

Poslije obaveznog upisa djece u prvi razred, osnovna škola je dužna do 30. juna tekuće godine, Ministarstvu i Pedagoškom zavodu podnijeti izvještaj o upisanim učenicima/cama. Izvještaj o upisu polaznika/ca za obrazovanje odraslih, podnosi se najkasnije deset dana prije početka nastave.

Član 89.

Učeniku/ci koji/a je navršio/la petnaest godina prestaje obaveza pohađanja osnovne škole istekom te školske godine.

Škola je dužna učeniku/ci koji/a je navršio/la petnaest godina života, a nije stekao/la osnovno obrazovanje, omogućiti školovanje do navršene sedamnaeste godine života, ako to zahtijeva učenik/ca ili njegov/njen roditelj.

Učenik/ca ometen/na u razvoju može stjecati osnovno obrazovanje i poslije navršenih 19 godina.

Član 90.

U opću srednju školu može se upisati osoba koja je završila osnovnu školu.

Upis učenika/ca u opću srednju školu vrši se na osnovu konkursa koji se objavljuje putem sredstava javnog informiranja, najmanje dva mjeseca prije početka školske godine.

Uvjeti i način upisa u srednju školu utvrđuju se pravilima srednje škole, u skladu s kriterijima propisanim ovim zakonom.

Član 91.

Učenicima/cama završnih razreda osnovne i opće srednje škole mora se omogućiti završetak školske godine u skladu sa ovim zakonom, kako bi im se osigurao daljnji nastavak školovanja.

Član 92.

Učenik/ca opće srednje škole može istovremeno upisati i polagati predmete drugog programa srednje škole u istoj ili drugoj srednjoj školi, kao vanredan/vanredna učenik/ca, te tako steći i drugo obrazovanje.

Izuzetno, umjetničku i sportsku školu, u svojstvu redovnih učenika/ca mogu pohađati i učenici/ce koji redovno pohađaju neku drugu školu.

Pravilima škole utvrđuju se bliži uvjeti stjecanja obrazovanja, u smislu stava 1. i 2. ovog člana.

Član 93.

Broj učenika/ica za upis u opću srednju školu za narednu školsku godinu, škola je dužna predložiti Ministarstvu do 31. decembra tekuće godine.

Odluku o broju učenika/ica za upis u škole, čiji je osnivač Skupština, donosi ministar/ministrica do 31. marta tekuće godine.

Član 94.

Upis u prvi razred općih srednjih škola vrši se na osnovu konkursa u junskom i augustovskom roku. Konkurs za sve škole čiji je osnivač Skupština, raspisuje Ministarstvo.

Upis učenika/ica radi stjecanja stručne osposobljenosti, prekvalifikacije, dokvalifikacije i specijalizacije, vrši škola uz suglasnost Ministarstva.

Član 95.

Upis u opću srednju školu vrši se na osnovi rezultata u devetogodišnjoj osnovnoj školi, rezultata eksternog testiranja i rezultata završnog ispita.

Član 96.

Pravilnik o upisu u opću srednju školu donosi ministar/ministrica.

Član 97.

Ukoliko je u osnovnoj školi učio/la dva strana jezika, učenik/ca ima pravo da se prilikom upisa u prvi razred opće srednje škole opredijeli koji od tih jezika će učiti kao prvi strani jezik, osim u slučaju kada je nastavnim planom i programom određeno obavezno učenje jezika.

Član 98.

Redovan učenik/ca prvog razreda srednje škole ne može biti stariji/ja od sedamnaest godina.

Nastavnim planom i programom škole za učenike/ce sa posebnim potrebama može se utvrditi druga starosna granica za upis u školu.

Član 99.

Učenik/ca koji/a prelazi u drugu srednju školu radi završetka započetog školovanja u istom trajanju, polaže dopunske ispite u rokovima

utvrđenim aktima škole iz predmeta koji nisu bili utvrđeni nastavnim planom i programom škole koju je pohađao/la.

Učenicica upisan/a u srednju školu radi prekvalifikacije, polaže ispite iz predmeta koje odredi nastavničko vijeće škole.

Učenik/ca upisan/a u školu radi dokvalifikacije polaže dopunske ispite iz predmeta čiji sadržaji nisu pretežno isti, iz predmeta koji nisu bili utvrđeni nastavnim planom i programom prethodne škole, kao i ispite završnog razreda, o čemu odluku donosi nastavničko vijeće škole.

Član 100.

Status učenika/ce osnovne i srednje škole prestaje:

- a) ispisom iz srednje škole
- b) gubljenjem prava na daljnje redovno obrazovanje u toj školi
- c) isključenjem iz škole (samo za učenike/ce srednje škole)
- d) završetkom obrazovanja u toj školi

Postupak i uvjeti za isključenje iz škole utvrdit će se pravilima škole.

Član 101.

Redovan/na učenik/ca, koji/a zaostaje u savladavanju nastavnih sadržaja ili ne završi razred, može se preusmjeriti na obrazovanje s jednostavnijim programom.

Član 102.

Učenik/ca se može ispisati iz osnovne škole:

- a) kad iz objektivnih razloga mora prekinuti obrazovanje
- b) kad prelazi u drugu školu

Pored razloga iz prethodnog stava, učenik/ca srednje škole se može ispisati i iz drugih razloga ili po vlastitoj volji i volji roditelja.

Član 103.

Škola može učenicima/cama, koji/e su proglašeni/ne vrhunskim sportistima ili nadarenim učenicima/cama koji/e učestvuju na državnim ili međunarodnim takmičenjima, odobriti odsustvovanje s nastave radi pripreme i učešća na takmičenjima, a u skladu s pravilima škole. Propušteno gradivo učenik/ca mora nadoknaditi u toku školske godine.

2. Ocjenjivanje učenika/ca

Član 104.

Učenici/ce osnovne škole u I, II i III razredu, ocjenjuju se opisno.

Napredovanje učenika/ca osnovne škole u I II i III razredu se prati, a način praćenja propisuje ministar/ministrica Pravilnikom.

Učenik/ca osnovne škole od IV do IX razreda ocjenjuje se iz svih nastavnih predmeta brojčano.

Učenici/ce srednje škole ocjenjuju se u svim razredima brojčano.

Učenici/ce osnovne škole, zaključno sa petim razredom, ne ponavljaju razred.

Član 105.

Brojčane ocjene su: odličan (5), vrlo dobar (4), dobar (3), dovoljan (2) i nedovoljan (1).

Ocjena nedovoljan (1) nije prolazna.

Član 106.

Opći uspjeh učenika/ca utvrđuje se na osnovi zaključnih ocjena, na kraju svakog polugodišta, a za učenike/ce upućene na popravni ispit i poslije obavljenih ispita.

Za učenike/ce za koje se nastava ne izvodi po polugodištima opći uspjeh se utvrđuje na kraju obrazovnog ciklusa.

Poslije svakog polugodišta nastavničko vijeće utvrđuje rad i rezultate rada odjeljenja, razreda, škole odjeljenjskog vijeća i nastavnika/ca.

Član 107.

Zaključnu ocjenu iz pojedinih nastavnih predmeta utvrđuje odjeljensko vijeće na prijedlog predmetnog/ne nastavnika/ce.

Učenik/ca ili njegov/njen roditelj, imaju pravo prigovora na zaključnu ocjenu. Prigovor se podnosi nastavničkom vijeću u roku od tri dana od dana saopćenja ocjene. Prigovorom se može zahtijevati izuzeće predmetnog/ne nastavnika/ce iz ispitivačke komisije.

Nastavničko vijeće je dužno u roku od tri dana donijeti odluku o prigovoru.

Ako nastavničko vijeće usvoji prigovor, obrazovat će komisiju koja će provjeriti znanje učenika/ce u roku od dva dana. Ocjena komisije je konačna.

Ako nastavničko vijeće odbije prigovor, podnosilac/podnositeljica prigovora ima pravo podnijeti žalbu Ministarstvu, koje će u roku od sedam dana donijeti konačnu odluku.

Član 108.

Opći uspjeh učenika/ce utvrđuje se na osnovi prosjeka prolaznih ocjena iz svih nastavnih predmeta.

Učenik/ca je završio/la razred:

- a) odličnim uspjehom (5), ako je postigao/la prosječnu ocjenu najmanje 4,50

- b) vrlo dobrim uspjehom (4), ako je postigao/la prosječnu ocjenu 3,50 do 4,49
- c) dobrim uspjehom (3), ako je postigao/la prosječnu ocjenu 2,50 do 3,49
- d) dovoljnim uspjehom (2), ako je imao/la sve prolazne ocjene i prosječnu ocjenu 2,00 do 2,49

Odjeljsko, odnosno nastavničko vijeće utvrđuje rang postignutog uspjeha učenika/ca na nivou odjeljenja, razreda i škole. Rang prosječne ocjene utvrđuje se na dvije ili tri decimale.

Na osnovi postignutog uspjeha iz prethodnog člana, proglašava se učenik/ca generacije škole. Postupak proglašenja utvrđuje se pravilima škole.

Član 109.

Učenik/ca koji/a na kraju drugog polugodišta ima tri ili više ocjena nedovoljan (1) upućuje se da ponovi razred.

U toku redovnog obrazovanja učenik/ca opće srednje škole može samo jednom ponoviti razred.

Učenik/ca koji/a na kraju drugog polugodišta, odnosno obrazovanja, ima jednu ili dvije ocjene nedovoljan (1) upućuje se na popravni ispit u augustovskom roku.

Učenicima/cama završnog razreda omogućuje se polaganje popravnog ispita i u junskom roku.

Učenik/ca koji/a ne položi popravni ispit upućuje se da ponovi razred.

Član 110.

Učenik/ca je završio/la razred, odnosno obrazovanje, kada je ispunio/la sve obaveze utvrđene nastavnim planom i programom i ukoliko nema ocjena nedovoljan (1).

Član 111.

U školi se ocjenjuje i vladanje. Ocjene iz vladanja su:

- a) primjerno
- b) vrlo dobro
- c) dobro
- d) zadovoljava
- e) loše

Ocjene iz vladanja utvrđuje odjeljsko vijeće, izuzev ocjene loše, koju utvrđuje nastavničko vijeće. Ocjena loše mora biti pismeno obrazložena, a učenik/ca ili njegov/njen roditelj mogu na nju uložiti žalbu školskom odboru.

Odjeljsko vijeće čine nastavnici koji predaju u tom odjeljenju.

Član 112.

Učenik/ca koji/a u toku obrazovanja pokazuje izuzetne sposobnosti i ima odličan uspjeh, može brže napredovati, odnosno završiti dva razreda u toku jedne školske godine.

Učenik/ca osnovne škole koji/a iz opravdanih razloga (bolest i drugi opravdani slučajevi) nije mogao/la pohađati nastavu i biti ocijenjen/na iz jednog ili više predmeta može polagati ispit ili drugim oblikom nastavnog rada nadoknaditi izgubljeno vrijeme i steći osnovno obrazovanje u redovnom roku.

Stjecanje obrazovanja iz stava 1. i 2. ovog člana bliže se određuje Pravilnikom koji donosi ministar/ministrica.

Član 113.

Umjesto ocjena (godišnje svjedodžbe s ocjenama), učenik/ca sa posebnim obrazovnim potrebama dobija pismeni godišnji izvještaj, koji opisuje rezultate učenika/ce u odnosu na ciljeve iz plana.

Ako su problemi učenika/ce ograničeni i ako mu/joj specijalno obrazovanje omogućava da bude ocijenjen/na na redovan način, onda mu/joj se daju redovne ocjene.

Član 114.

Škola izdaje svjedodžbu o završenom razredu, odnosno obrazovanju.

Učeniku/ci koji/a je s uspjehom položio/la maturalni ispit opće srednje škole, izdaje se diploma o završenoj srednjoj školi.

Na zahtjev učenika/ce ili njegovog/njenog roditelja, škola izdaje duplikat svjedodžbe, odnosno diplome na osnovi podataka iz matične knjige.

Član 115.

Osim popravnog ispita iz člana 109. stav 3. i 4. ovog zakona učenik/ca može polagati dopunski, razredni i maturalni, odnosno završni ispit.

Dopunski ispit se polaže iz određenih predmeta ili oblasti u slučajevima promjene škole, a i nakon provedenog postupka nostrifikacije. Nastavničko vijeće škole utvrđuje obim polaganja dopunskog ispita.

Razredni ispit polažu redovni/ne učenici/ce koji/e su iz opravdanih razloga ostali neocijenjeni/ne na kraju nastavne godine, odnosno obrazovanja po odgovarajućem nastavnom planu i programu. Razredni ispiti se organiziraju i u slučaju kada je učenik/ca opravdano izostao/la s nastave više od jedne trećine planiranih sati u toku školske godine

Maturalni ispit polažu redovni/ne i vanredni/ne učenici/ce osnovne i opće srednje škole poslije završetka obrazovanja.

Uvjete i način polaganja ispita iz prethodnog stava donosi ministar/ministrica.

U slučaju utvrđenih nepravilnosti nastavničko vijeće će poništiti ispit.

Bliže propise o načinu organiziranja, vremenu i uvjetima polaganja ispita u školi donosi ministar/ministrica.

Član 116.

Učenicima/cama koji/e postižu izuzetne rezultate mogu se dodjeljivati pohvale i nagrade, kao i posebna diploma, čiji oblik se uređuje pravilima škole.

3. Prava, obaveze i odgovornosti učenika/ca

Član 117.

Učenik/ca ima pravo i dužnost da redovno pohađa nastavu i izvršava sve školske obaveze, te da se ponaša u skladu sa ovim zakonom i pravilima škole.

Član 118.

Učeniku/ci koji/a neredovno pohađa nastavu, nemarno se odnosi prema radu i učenju, radnim aktivnostima u školi, koji/a ima nepravilan odnos prema drugim učenicima/cama i nastavnicima/cama, te školskoj imovini, mogu se izreći odgojno-disciplinske mjere, ukoliko se može očekivati da će se izricanjem mjera ostvariti cilj odgoja.

Za povrede iz stava 1. ovog člana učeniku/ci se mogu izreći odgojno-disciplinske mjere:

- a) ukor odjelnjenskog starješine
- b) ukor odjelnjenskog vijeća
- c) ukor direktora
- d) ukor nastavničkog vijeća
- e) premještaj u drugo odjeljenje
- f) premještaj u drugu školu
- g) isključenje iz škole (samo za srednju školu)

Ukor nastavničkog vijeća, premještaj iz odjeljenja u odjeljenje, premještaj u drugu školu i isključenje iz škole izriče nastavničko vijeće, o čemu se donosi rješenje.

Član 119.

Ako je doneseno rješenje da se učenik/ca osnovne škole premjesti u drugu školu, premještaj se vrši u prvu najbližu školu i ta je škola obavezna da učenika/cu primi i osigura njegovo/njeno daljnje školovanje.

Član 120.

Izrečena odgojno-disciplinska mjera povlači sniženje vladanja učenika/ce.

Odgojno-disciplinska mjera važi za školsku godinu za koju je izrečena i može se u toku školske godine ublažiti ili ukinuti.

Član 121.

Bliže odredbe o povredama discipline, postupku za utvrđivanje odgovornosti učenika/ice, trajanju i

dužini izrečene odgojno-disciplinske mjere, njenom ublažavanju ili ukidanju i naknadi počinjene štete utvrđuju se pravilima škole.

Član 122.

U teže povrede discipline i obaveza učenika/ca spadaju:

- a) popravka podataka u svjedodžbi, knjižici i drugom javnom dokumentu koji je izdala škola
- b) dopisivanje podataka u dokumentaciju i evidenciju koju vodi škola
- c) kršenje kućnog reda i općeprihvaćenih standarda ponašanja
- d) političko organiziranje i djelovanje u školi
- e) krađa bilo koje vrste
- f) nepridržavanje pravila o zaštiti na radu
- g) podsticanje, davanje i pomaganje u upotrebi alkohola i narkotičnih sredstava
- h) izazivanje i učešće u tuči u školi i na javnom mjestu
- i) posjedovanje oružja
- j) neopravdano izostajanje sa nastave i drugih oblika odgojno-obrazovnog rada više od trideset pet (35) nastavnih sati u toku školske godine i nepridržavanja pravila o radu škole
- k) ponašanje kojim se vrijeđaju nacionalni, religijski i drugi osjećaji učenika/ca, nastavnika/ca i građana/gradžanki

4. Zaštita prava učenika/ca

Član 123.

Učesnik/ca konkursa za upis u prvi razred srednje škole ili njegov/njen roditelj, koji/a smatra da konkurs za upis nije proveden na utvrđen način i da su time povrijeđena prava učenika/ce, ima pravo podnijeti žalbu direktoru/direktorici škole u roku od 48 sati od objavljivanja rješenja o prijemu učenika/ce.

Direktor/direktorica škole odlučuje o žalbi u roku od 3 (tri) dana od njenog podnošenja.

Član 124.

Učenik/ca ili njegov/njen roditelj, nezadovoljan ocjenom na ispitu (prijemnom, završnom i popravnom), ima pravo podnijeti žalbu direktoru/direktorici škole u roku od 48 sati od objavljivanja rezultata.

Ukoliko se utvrdi nepravilnost, direktor/direktorica će poništiti ispit i učeniku/ci omogućiti polaganje ispita u roku od tri dana od dana utvrđivanja nepravilnosti, pred komisijom koju obrazuje direktor/direktorica.

Član 125.

Komisiju čine tri člana od kojih je jedan nastavnik/ca predmeta iz kojeg se polaže ispit, drugi

član je nadzornik/ca Pedagoškog zavoda, a treći predstavnik/ca nastavničkog vijeća škole.

Nastavnik/ca čija je ocjena osporena ne može biti član komisije.

Ocjena komisije je konačna.

Član 126.

Učenik/ca ili njegov/njen roditelj imaju pravo podnijeti žalbu školskom odboru na slijedeće odgojno-disciplinske mjere: premještaj iz odjeljenja u odjeljenje, premještaj u drugu školu i isključenje iz škole.

Žalba se podnosi u roku od 48 sati od uručjenja rješenja.

Žalba na rješenje odlaže njegovo izvršenje do donošenja drugostepenog rješenja.

Školski odbor donosi drugostepeno rješenje u roku od 15 dana od dana podnošenja žalbe.

Član 127.

Učenik/ca ili njegov/njen roditelj koji smatra da su mu/joj povrijeđena prava utvrđena ovim zakonom, donošenjem ili nedonošenjem odluke, ima pravo podnijeti pritužbu ministru/ministrici u roku od osam dana od dana saznanja za povredu svojih prava.

Ako ocijeni da je pritužba iz stava 1. ovog člana osnovana ministar/ministrica će upozoriti školu i utvrditi joj rok za otklanjanje povrede zakona.

Ako škola ne postupi po upozorenju iz stava 2. ovog člana, ministar/ministrica će odlučiti o zahtjevu.

Član 128.

Redovan učenik/ca koji se ispisao/la iz škole može se upisati u drugu školu u roku od sedam dana od uručjenja ispisnice.

Učenik/ca iz stava 1. ovog člana, koji se ne upiše u propisanom roku, ima pravo da naredne školske godine izvrši ponovni upis u isti razred.

Član 129.

Škola, nastavnici/ce i stručni/ne suradnici/ce brinu o zdravstvenom stanju svojih učenika/ca, i roditelje i zdravstvene ustanove obavještavaju kad smatraju da je nekom djetetu potrebna medicinska njega.

Škola obavlja aktivnosti na zdravstvenoj zaštiti u skladu sa važećim zakonima o zdravstvu i propisima ustanova socijalne zaštite i organizacija za zaštitu prava djece i porodice.

Član 130.

Ako učenik/ca iz zdravstvenih razloga ne može učestvovati na nekoj fizičkoj aktivnosti ili vježbi, ili ako bi takva vježba mogla ugroziti njegovo/njezino

zdravlje, učenik/ca će biti privremeno ili trajno izuzet/a iz takvih aktivnosti.

Odluku o izuzimanju učenika/ce iz određenih aktivnosti na period duži od dvije sedmice donijet će nastavničko vijeće škole, na preporuku nadležne zdravstvene ustanove, te odlučiti o ocjeni učenika/ce iz tih aktivnosti ili nastavnog predmeta.

Član 131.

Škole, zajedno sa ustanovama za socijalnu zaštitu, prate socijalne probleme i trendove među učenicima i poduzimaju mjere i korake u cilju osiguranja da svaki učenik/ca dobije pomoć i savjet potreban za prevazilaženje takvih problema.

Član 132.

Učenici/ce osnovne škole koji/e stanuju na udaljenosti od pet i više kilometara od škole koju pohađaju imaju besplatan prijevoz do škole.

Ako učenik/ca ima veće probleme sa kretanjem ili ima veće onesposobljenje, Ministarstvo će osigurati prijevoz neovisno o udaljenosti između kuće i škole.

Prijevoz učenika/ca se može organizirati u sistemu redovnog gradskog prijevoza ili uz posebno osigurana prijevozna sredstva.

Član 133.

Škola može učenicima/cama pružiti smještaj i obroke, prema resursima kojima raspolaže.

XI NASTAVNICI/CE, STRUČNI SURADNICI/STRUČNE SURADNICE I SURADNICI/CE U NASTAVI

Član 134.

Obrazovne aktivnosti od prvog do devetog razreda u osnovnoj školi izvode nastavnici/ce.

Mjesto razrednog/ne nastavnika/ce u osnovnoj školi može imati osoba koja, uz standardne uvjete propisane ovim zakonom, ima višu ili visoku školsku spremu.

Mjesto predmetnog/ne nastavnika/ce u osnovnoj školi može imati osoba koja, uz standardne uvjete propisane ovim zakonom, ima relevantnu višu ili visoku školsku spremu.

Nastavu u općoj srednjoj školi, predviđenu nastavnim planom i programom, izvode nastavnici/ce koji/e su završili/le odgovarajuće fakultete, na kojima se obrazuju nastavnici VII stepena visoke stručne spreme.

Pedagoške, psihološke, andragoške, socijalno-zaštitne, programerske, bibliotekarske i druge stručne poslove obrazovno-odgojnog rada u školi obavljaju stručni/ne suradnici/ce s odgovarajućim

stupnjem obrazovanja, utvrđenim nastavnim planom i programom za određeni profil.

Kvalifikacije potrebne za mjesta nastavnika/ce i stručnih suradnika/ca određuje se u skladu s Nastavnim planom i programom.

Član 135.

Nastavnik/ca, stručni/na suradnik/ca i suradnik/ca u nastavi (u daljnjem tekstu: nastavnik/ca odnosno suradnik/ca), zasniva radni odnos u školi na osnovi konkursa, a u skladu s ovim zakonom.

Javni konkurs objavljuje školski odbor.

Zaposleni/ne u školi iz stava 1. ovoga člana mogu biti zaposleni na ograničen vremenski period i bez javnog konkursa u skladu sa Zakonom o radu.

Nastavnik/ca, odnosno suradnik/ca koji/a nema propisane kvalifikacije, ali ima odgovarajući stepen, može biti zaposlen/na u školi na određeno vrijeme u skladu sa zakonom, pod uvjetom da se na javni konkurs nije prijavila osoba koja ispunjava uvjete propisane ovim zakonom i drugim propisima.

Član 136.

Stručna sprema nastavnika/ca i suradnika/ca za izvođenje razredne i predmetne nastave utvrđuje se Nastavnim planom i programom.

Izvođenje nastave deficitarnih struka i predmeta može se povjeriti i vanjskim suradnicima.

Član 137.

Poslove stručnog/ne suradnika/ce može obavljati osoba sa odgovarajućim visokim obrazovanjem.

Član 138.

Škola može zaposliti nastavnika/cu i stručne suradnike/ce za djecu sa posebnim potrebama, da pomognu u ovakvom radu.

Član 139.

Prije početka nastave svi radnici/ce škole moraju izvršiti ljekarski pregled za tu školsku godinu. Troškove pregleda snosi škola.

Osoba koja boluje od zarazne, duševne ili socijalne bolesti (alkoholizam, narkomanija, sociopatsko ponašanje) ne može raditi u školi.

Član 140.

Pravilima škole utvrđuje se raspored radnog vremena i korištenja dnevnog odmora u toku radnog dana nastavnika/ca i suradnika/ca u nastavi u okviru 40 - satne radne sedmice, a u skladu s Pedagoškim standardima i normativima.

Član 141.

U okviru 40-satne sedmice, nastavnici/ce u osnovnoj i općoj srednjoj školi mogu imati najviše 25 nastavnih sati neposrednog odgojno-obrazovnog

rada koji se ostvaruje u školi, s tim da se norma sati usklađuje s Pedagoškim standardima.

U slučajevima nadoknade nastavnih sati deficitarnosti, ili pod drugim uvjetima utvrđenim pravilima škole, nastavnik/ca određene struke može imati više od 25 sati, ali ne više od 35 nastavnih sati sedmično neposrednog odgojno-obrazovnog rada s učenicima/cama.

Član 142.

Nastavnik/ca nema pravo obavljati instrukcije uz naknadu za učenike/ce kojima izvodi nastavu.

Član 143.

Nastavnici/ce i stručni/ne suradnici/ce koriste godišnji odmor u toku ljetnog odmora.

Pravilima škole utvrđuje se raspored i trajanje godišnjeg odmora nastavnika/ca i suradnika/ca u nastavi.

Ukoliko postoje opravdani razlozi, neiskorišteni godišnji odmor može se koristiti u narednoj godini.

Član 144.

Radi stjecanja novih znanja, usavršavanja i profesionalnog razvoja, nastavnici/ce, stručni suradnici/ stručne suradnice i direktori/direktorice škola moraju proći programe obuke, usavršavanja i provjere.

Programe iz stava 1. ovoga člana propisuje ministar/ministrica.

Član 145.

Nastavnici/ce i suradnici/ce u nastavi koji nemaju radno iskustvo u nastavi imaju status pripravnika/ca.

Škole za osobe bez radnog iskustva mogu pružiti obuku za polaganje pripravičkog ispita, a da ih pri tom ne zaposle.

Nastavnici/ce i suradnici/ce u nastavi, koji/e prvi put zasnivaju radni odnos u školi, obavezni/ne su nakon isteka jedne godine rada u školi, a najviše nakon dvije godine, položiti stručni ispit za samostalno obavljanje obrazovno-odgojnog rada u školi.

Stručni ispit se polaže pred stručnom komisijom koju imenuje ministar/ministrica.

Program polaganja stručnog ispita, sastav komisije, način polaganja i sva ostala pitanja vezana za stručni ispit reguliraju se Pravilnikom koji donosi ministar/ministrica.

Pripravnik/ca je ravnopravan/ravnopravna pri prijemu u radni odnos sa kandidatima koji imaju položen stručni ispit.

Član 146.

Rad nastavnika/ce i stručnih suradnika/ca se prati i ocjenjuje.

Nastavnik/ca i stručni/na suradnik/ca koji na osnovi izvještaja o praćenju i ocjenjivanju, dva puta uzastopno dobije negativnu ocjenu ne može više raditi kao nastavnik/ca u školi.

Odluku u skladu sa stavom 2. ovoga člana donosi školski odbor, na osnovi preporuke direktora.

Rad nastavnika/ca i suradnika/ca u nastavi ocjenjuje se i vrednuje tokom svake godine, na osnovu Pravilnika koji donosi ministar/ministrica.

Član 147.

Osoba koja je pravomoćno osuđena za krivično djelo koje je, s obzirom na prirodu krivičnog djela, čini nesigurnom ili na drugi način nepodobnom za rad s djecom, neće biti imenovana za nastavnika/cu i stručnog suradnika/cu ili zaposlenog u školi.

XII NADZOR

Član 148.

Upravni nadzor, nadzor nad zakonitošću rada škole i primjenom ovog zakona vrše prosvjetni/ne inspektori/inspektorice i drugi ovlašteni radnici Ministarstva u skladu s propisima.

Član 149.

Radi organiziranog praćenja nastave i drugih oblika odgojno-obrazovnog rada u školi, Pedagoški zavod vrši stručno-pedagoški nadzor.

Stručno-pedagoški nadzor obuhvata:

- a) mjerenje postignutih rezultata (utvrđivanje ishoda učenja). Testiranje učenika/ca provodi se svake godine.
- b) ostvarivanje nastavnog plana i programa
- c) ostvarivanje ciljeva odgoja i obrazovanja
- d) utvrđivanje rezultata rada nastavnika/ca i suradnika/ca
- e) utvrđivanje rada učenika/ca i njihovih zajednica
- f) praćenje rada direktora/direktorica i stručnih suradnika/ca
- g) praćenje i organiziranje edukacija nastavnika/ca
- h) rješavanje svih drugih pitanja unapređenja odgojno-obrazovnog rada

Član 150.

Stručno-pedagoški nadzor se vrši najmanje jednom u toku godine, a u skladu s posebnim Pravilnikom koji mora imati pedagoško-instruktivni karakter, a donosi ga Pedagoški zavod.

Član 151.

Stručni nadzor obavljaju osobe koje imaju najmanje visoku stručnu spremu i najmanje deset godina uspješnog rada u nastavi.

Škola je dužna omogućiti nesmetano vršenje nadzora i uvid u dokumentaciju i evidenciju koju vodi.

O obavljenom stručnom nadzoru podnosi se izvještaj nastavničkom vijeću i školskom odboru.

Na osnovi izvještaja o stručnom nadzoru nastavničko vijeće škole donosi ocjenu rada i napredovanju nastavnika/ca i suradnika/ca.

XIII EVIDENCIJA I JAVNE ISPRAVE

Član 152.

Škola vodi dokumentaciju i evidenciju o odgojno-obrazovnom radu škole i to:

- a) matičnu knjigu
- b) registar uz matičnu knjigu
- c) ljetopis
- d) knjigu evidencije o odgojno-obrazovnom radu
- e) evidenciju o ispitima
- f) evidenciju o uspjehu učenika/ca na kraju školske godine
- g) evidenciju o izdanim svjedodžbama i diplomama
- h) evidenciju o podjeli predmeta na nastavnike/ce

Škola trajno čuva matičnu knjigu, registar i ljetopis.

Propis o sadržaju i načinu vođenja dokumentacije i evidencije donosi ministar/ministrica.

Član 153.

Na osnovi dokumentacije i evidencije škola izdaje javne isprave.

Javne isprave u smislu ovog zakona su:

- a) izvještaj
- b) đачka knjižica
- c) ispisnica
- d) prevodnica
- e) uvjerenje
- f) svjedodžba
- g) diploma

Obrazac javne isprave propisuje ministar/ministrica.

Vjerodostojnost javne isprave škola ovjerava pečatom. Direktor/direktorica škole određuje službenu osobu koja je odgovorna za upotrebu pečata.

Član 154.

Škola izdaje duplikat javne isprave na propisanom obrascu poslije proglašenja javne isprave nevažećom u "Službenom novinama F BiH".

XIV UPRAVLJANJE I RUKOVOĐENJE ŠKOLOM

Član 155.

1. Školski odbor

Škola ima školski odbor.

Školski odbor je organ upravljanja.

Školski odbor imenuje se i razrješava u skladu sa Zakonom o ministarskim i drugim vladinim imenovanjima Federacije BiH.

Školski odbor odgovoran je za utvrđivanje i provođenje politike škole, generalno rukovođenje radom škole i efikasno korištenje kadrovskih i materijalnih resursa, a naročito:

- a) donosi godišnji program rada škole
- b) odlučuje o poslovanju škole
- c) usvaja izvještaj o finansijskom poslovanju
- d) raspisuje konkurs-oglas za direktora/direktoricu, nastavnike/ce i ostalo osoblje i vrši njihov izbor
- e) usvaja pravila škole
- f) odlučuje o žalbama roditelja na izrečene disciplinske mjere
- g) odlučuje o prigovorima radnika
- h) odlučuje o prestanku prava nastavnika/ca, stručnih suradnika/ca i suradnika/ca
- i) odgovara osnivaču za rezultate rada
- j) usvaja izvještaj o realizaciji godišnjeg programa rada škole
- k) razmatra plan upis učenika/ica
- l) vrši i druge poslove u skladu sa zakonom i pravilima škole

Član 156.

Članovi/članice školskog odbora biraju se iz reda osoblja škole, osnivača škole, lokalne zajednice i roditelja.

Školski odbor ima 5 članova/članica. Jedan/na član/ članica imenuje se iz reda osnivača, dva/dvije iz reda osoblja škole, jedan/na iz reda roditelja i jedan/na iz lokalne zajednice.

Sastav školskog odbora mora odražavati nacionalnu strukturu učenika/ica i roditelja, školskog osoblja i lokalne zajednice, onako kako ona u danom trenutku izgleda, u principu prema popisu stanovništva u BiH iz 1991. godine.

Vršenje dužnosti člana/članice školskog odbora je dobrovoljno i bez naknade.

Predsjednika/cu školskog odbora imenuje školski odbor iz reda svojih članova/članica.

Članovi/članice školskog odbora imenuju se na 4 godine.

Direktor/direktorica škole ne može biti član školskog odbora.

2. Direktor/direktorica škole

Član 157.

Izbor direktora/direktorice javne škole vrši školski odbor, prema odredbama Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima FBiH, osnivačkom aktu škole i pravilima škole.

Suglasnost za imenovanje direktora/direktorice škole daje ministar/ministrica.

Mandat direktora škole je 4 godine.

Školski odbor može direktora/direktoricu razriješiti dužnosti prije isteka mandata od 4 godine.

Za direktora/direktoricu škole može biti imenovana osoba koja ima:

visoko ili više obrazovanje - za direktora/direktoricu osnovne škole ili visoko obrazovanje - za direktora/direktoricu srednje škole, te koja ispunjava uvjete za nastavnika/cu odgovarajuće škole, odnosno psihologa/psihologinju i pedagoga/pedagoginju i ima najmanje 5 godina radnog iskustva u nastavi

Ako direktor/direktorica iz nekih razloga nije imenovan/na, školski odbor će bez konkursa ministru/ministrici dati prijedlog kandidata za vršioca dužnosti direktora/direktorice iz reda nastavnika/ca i suradnika/ca, koji će tu dužnost obavljati do imenovanja direktora/direktorice. Vršilac dužnosti direktora može na toj dužnosti ostati najduže dva mjeseca. Vršilac dužnosti direktora ima ista prava i obaveze kao direktor/ direktorica.

Član 158.

Direktor/direktorica je odgovoran/na za svakodnevno rukovođenje školom i za vođenje pedagoških aktivnosti škole.

Direktor/direktorica je obavezan/na u prvoj godini svog mandata steći certifikat o osposobljenosti za obavljanje te funkcije.

Osposobljavanje i certifikaciju vrši Ministarstvo na osnovu Pravilnika o osposobljavanju menadžmenta škole.

Direktor/direktorica koji/a u skladu s Pravilnikom ne dobije certifikat, razrješava se dužnosti direktora/direktorice škole.

Član 159.

Direktor/direktorica škole obavlja slijedeće poslove:

- a) rukovodi radom škole
- b) zastupa školu i odgovoran/na je za zakonitost rada škole
- c) stara se o ostvarenju nastavnog plana i programa škole
- d) odlučuje o raspoređivanju radnog osoblja u školi i vrši ocjenjivanje njihovog rada, te u slučaju neispunjavanja obaveza iz radnog odnosa izvještava Ministarstvo i Pedagoški zavod.
- e) podnosi školskom odboru izvještaj o radu i rezultatima rada
- f) izvršava odluke stručnih organa i školskog odbora

- g) odlučuje o pravima i obavezama radnika iz radnog odnosa
- h) informira školski odbor o finansijskom poslovanju
- i) vrši i druge poslove u skladu sa zakonom i pravilima škole

3. Vijeće roditelja-škole

Član 160.

Roditelji učenika/ca imaju pravo, a škola obavezu, pomoći roditeljima da osnuju vijeće roditelja-škole, čije članove biraju roditelji učenika/ca.

Način i procedura osnivanja i rada vijeća roditelja-škole utvrđuje se pravilima škole.

Vijeće roditelja - škole:

- a) promovira interese škole u zajednici na čijem području se nalazi škola
- b) predstavlja stavove roditelja učenika/ca u školskom odboru
- c) potiče angažman roditelja u radu škole
- d) informira školski odbor o svojim stavovima kada ocijeni da je potrebno, ili po zahtjevu školskog odbora, o svakom pitanju koje se odnosi na rad i upravljanje školom
- e) učestvuje u izradi i realizaciji odgovarajućih projekata kojima se potiče i unapređuje obrazovni rad u školi

Vijeće roditelja-škole u osnovnoj školi ima 18 članova iz reda roditelja i 3 člana iz reda nastavnika/ca, a u srednjoj 8 iz reda roditelja i 2 iz reda nastavnika/ca.

4. Vijeće učenika/ca

Član 161.

Uzimajući u obzir dob učenika/ca koji pohađaju školu, škola im pomaže da osnuju vijeće učenika/ca, čija je funkcija da:

- a) promovira interese škole u zajednici na čijoj lokaciji se nalazi škola
- b) predstavlja stavove učenika/ca školskom odboru škole
- c) potiče angažman učenika/ca u radu škole
- d) informira školski odbor o svojim stavovima kad ocijeni da je to potrebno, ili po zahtjevu školskog odbora, o svakom pitanju koje se odnosi na rad i upravljanje školom.

Način i procedura osnivanja i rada vijeća učenika/ca utvrđuje se pravilima škole.

Vijeće učenika/ca ima po tri člana iz svakog razreda.

5. Stručni organi škole

Član 162.

Škola ima stručne organe: nastavničko vijeće, odjeljenjsko vijeće i stručni aktiv.

Radom nastavničkog vijeća rukovodi direktor/direktorica.

Nastavničko vijeće:

- a) organizira rad i prati ostvarenje nastavnog plana i programa
- b) analizira ostvarenje ciljeva i zadataka obrazovanja
- c) utvrđuje prijedlog i razmatra izvršenje godišnjeg programa rada škole, rada stručnih organa i tijela
- d) utvrđuje rezultate rada nastavnika/ca, odnosno suradnika/ca
- e) prati rezultate rada učenika/ca i njihovih zajednica
- f) rješava i druga pitanja koja se odnose na unapređenje obrazovno-odgojnog rada
- g) razmatra i usvaja prijedlog direktor/direktorica za određivanje razrednika/razrednica pojedinih odjeljenja
- h) odobrava učenicima/cama završetak dva razreda u toku jedne školske godine
- i) vrši izbor oblika nastave, podjelu predmeta na nastavnike/ce, odnosno određuje organizaciju nastave u 40-satnoj radnoj sedmici
- j) odobrava i organizira polaganje prijemnih ispita, mature, odnosno završnog ispita, te razmatra i usvaja izvještaje o ispitima
- k) donosi odluku o poništenju ispita
- l) stara se o vijeću učenika/ca škole
- m) razmatra izvještaje o nadzoru rada škole, inspekcijskom pregledu i poduzima mjere za izvršenje naloženih obaveza
- n) obavlja i druge obaveze u skladu sa zakonom i pravilima škole

Odjeljenjsko vijeće:

- a) analizira uspjeh određenog razreda i rad nastavnika/ca
- b) neposredno radi na profesionalnoj orijentaciji učenika/ca
- c) predlaže oblike nastave za odjeljenje u cjelini, grupe učenika/ca ili učenika/cu pojedinačno
- d) predlaže organizaciju i program upoznavanja sa osnovama građanskog prava i demokracije
- e) utvrđuje zaključne ocjene
- f) vrši druge poslove u skladu sa zakonom i pravilima škole

Bliža pravila o radu navedenih i drugih stručnih organa iz stav 1. ovoga člana određuju pravila škole.

XV KAZNE NE ODREDBE**Član 163.**

Novčanom kaznom od 1000 do 5000 KM kaznit će se za prekršaj škola ako:

1. ne osigura upotrebu službenih jezika i pisma u skladu sa članom 9. ovoga zakona
2. vrši diskriminaciju učenika/ca na osnovi jezika suprotno članu 10.
3. ne osigura upotrebu jezika nacionalnih manjina u skladu sa članom 11.
4. ne omogući vjerske slobode u skladu sa članom 12.
5. ističe didaktičke materijale suprotno članu 13.
6. uskrati pravo na stjecanje obrazovanja u skladu sa članom 14, 15. i 16.
7. upiše učenika/cu koji/a ne pripada njenom upisnom području suprotno odredbama člana 17.
8. ne prizna svjedodžbe i diplome u skladu sa članom 18.
9. ne prizna javne isprave nastavnika/ce u skladu sa članom 19.
10. sprečava djecu s posebnim obrazovnim potrebama da pohađaju školu u skladu sa članom 23.
11. ne ostvari godišnji fond sati u skladu sa članom 32.
12. počne rad prije upisa u registar, suprotno članu 49.
13. vrši diskriminaciju učenika/ca po bilo kojoj osnovi, suprotno članu 52.
14. dozvoli djelovanje političkih stranaka i održavanje političkih skupova, suprotno članu 56.
15. ne donese godišnji program rada u skladu sa članom 64.
16. koristi udžbenike suprotno članu 71.
17. ne pokrene postupak protiv roditelja u skladu sa članom 80.
18. ne omogući učenicima/ma završnog razreda osnovne i srednje škole završetak obrazovanja u skladu sa članom 91.
19. ne poštuje proceduru o zahtjevu učenika/ce ili roditelja iz člana 107.
20. ne poštuje proceduru za upis učenika/ca u srednju školu u skladu sa članom 123. i 124.

Za prekršaj iz prethodnog stava kaznit će se odgovorna osoba u školi novčanom kaznom od 500 do 1000 KM.

Član 164.

Novčanom kaznom od 500 KM kaznit će se roditelj koji svom djetetu bez osnovanog razloga ne osigura upis i redovno pohađanje nastave u osnovnoj školi u skladu sa članom 80.

Član 165.

Novčanom kaznom od 500 do 1000 KM kaznit će se nastavnik/ca koji/a izvodi instruktivnu nastavu protivno odredbama člana 142.

XVI PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Član 166.**

Sve osnovne i opće srednje škole dužne su u roku od tri mjeseca uskladiti svoju organizaciju sa odredbama ovog zakona.

Član 167.

Ministar/ministrica će u roku od šest mjeseci donijeti sve propise iz svoje nadležnosti utvrđene zakonom.

Pri pripremi ovih propisa ministar/ministrica će se konsultirati s predstavnicima Samostalnog sindikata osnovnog i srednjeg obrazovanja.

Do donošenja propisa iz stava 1. ovog člana, primjenjivat će se propisi koji su bili na snazi u trenutku donošenja ovog zakona, ukoliko nisu u suprotnosti s njegovim odredbama.

Pedagoški zavod dužan je u roku od 6 mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona donijeti propise iz svoje nadležnosti.

Član 168.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje važiti Zakon o osnovnoj školi i Zakon o srednjoj školi Unsko-sanskog kantona u dijelu koji se odnosi na opće srednje škole.

Do donošenja standarda i normativa iz člana 66. primjenjivat će se postojeći standardi i normativi.

Član 169.

Do donošenja Zakona o predškolstvu i Zakona o srednjim školama u svim odgojno-obrazovnim ustanovama primjenjivat će se načela utvrđena ovim zakonom.

Član 170.

Nastavnici/ce koji/e su završili/le učiteljsku školu, srednju muzičku školu, srednju umjetničku školu i srednju fiskulturnu školu, stručni/ne suradnici/ce i suradnici/ce koji obavljaju odgojno-obrazovni rad u školi, koji su po propisima važećim do stupanja ovog zakona na snagu, ispunjavali uvjete u pogledu stepena i vrste stručne spreme, mogu i dalje obavljati odgojno-obrazovni rad u školi i imaju ista prava i obaveze.

Član 171.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku USK".

Broj: 01-1-187/04
23. april 2004. god.
Bihać

Predsjedavajuća Skupštine
Unsko-sanskog kantona
dr. **Jasminka Đurić**